

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุ จังหวัดอุดรธานี มีวิธีการศึกษา ดังนี้

3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) และหาความสัมพันธ์ของตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรส่วนบุคคล สุขภาพอนามัย ครอบครัว เศรษฐกิจ ที่อยู่อาศัยสิ่งแวดล้อม และสังคม กับความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุ จังหวัดอุดรธานี

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร เป็นผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปี ขึ้นไป) ที่อาศัยอยู่ในทุกอำเภอของจังหวัดอุดรธานี จำนวนทั้งสิ้น 137,941 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธีการดังนี้

- 1) คำนวณขนาดตัวอย่างจากประชากรสูงอายุทั้งหมด โดยใช้สูตรของ TARO YAMANE $n = N/1+N(e)^2$ ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 400 คน
- 2) คำนวณขนาดตัวอย่างของผู้สูงอายุในแต่ละอำเภอตามสัดส่วนแล้วทำการสุ่ม โดยใช้หลักความน่าจะเป็น กระจายตาม เพศ และช่วงอายุ (ผู้สูงอายุวัยตอนต้นและวัยตอนปลาย) ดังนี้

ตารางที่ 1 ประชากรผู้สูงอายุและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกรายอำเภอในจังหวัดอุดรธานี

ลำดับ	อำเภอ	ประชากรสูงอายุ	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
1	หนองหาน	10596	30
2	กุมภวาปี	14398	42
3	เมือง	31277	90
4	ประจักษ์ศิลปาคม	2202	7
5	โนนสะอาด	5292	15
6	กุดจับ	6119	18
7	กุँแก้ว	1912	6
8	ทุ่งฝน	1839	5
9	ไชยวาน	3276	10
10	ศรีธาตุ	4545	13
11	วังสามหมอ	4915	14
12	บ้านดุง	9257	27
13	บ้านผือ	10423	30
14	น้ำโสม	5009	15
15	เพ็ญ	9764	28
16	สร้างคอม	2940	9
17	หนองแสง	2750	8
18	นาูง	2164	6
19	พิบูลย์รักษ์	2181	6
20	หนองวัวซอ	7082	21
	รวม	137,941	400

ที่มา : สรุปรายงานผู้สูงอายุประจำปี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี, 2553

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 3 ส่วน

ส่วนที่ 1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุและครอบครัว เป็นข้อคำถามให้เลือกตอบและเติมคำในช่องว่าง จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุ เป็นข้อคำถามแบบ rating scale ให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 24 ข้อ

โดยมีค่าคะแนน ดังนี้

คำถามเชิงบวก

มากที่สุด 5 คะแนน

มาก 4 คะแนน

ปานกลาง 3 คะแนน

น้อย 2 คะแนน

น้อยที่สุด 1 คะแนน

คำถามเชิงลบ

มากที่สุด 1 คะแนน

มาก 2 คะแนน

ปานกลาง 3 คะแนน

น้อย 4 คะแนน

น้อยที่สุด 5 คะแนน

การแปลผล โดยนำคะแนนแต่ละข้อมารวมกัน หาค่าเฉลี่ยแล้วแปลผล ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย

การแปลผล

4.51-5.00

เห็นด้วยต่อข้อความนั้นมากที่สุด

3.51-4.50

เห็นด้วยต่อข้อความนั้นมาก

2.51- 3.50

เห็นด้วยต่อข้อความนั้นปานกลาง

1.51-2.50

เห็นด้วยต่อข้อความนั้นน้อย

1.0-1.50

เห็นด้วยต่อข้อความนั้นน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ปัญหาความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุและแนวทางการพัฒนาเป็นข้อคำถาม
ปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ

3.4 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.ความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำเครื่องมือไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย อาจารย์พยาบาลด้านการพยาบาลผู้สูงอายุ 1 ท่าน พยาบาลวิชาชีพผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลผู้สูงอายุ 1 ท่าน อาจารย์ด้านการวิจัย 1 ท่าน ทำการตรวจสอบ ในด้านครอบคลุมตามเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.ความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยการนำแบบสัมภาษณ์ ไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุในหมู่บ้าน เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่ไม่ใช่หมู่บ้านพื้นที่ศึกษา จำนวน 30 คนแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.890

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทีมวิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยมีการเตรียมพร้อมผู้ช่วยวิจัย ด้านความรู้และทักษะในการใช้แบบสัมภาษณ์ ก่อนดำเนินการเก็บข้อมูลจริงเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 ใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ ลักษณะครอบครัว ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม ความคิดเห็นเกี่ยวกับความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุ โดยนำเสนอในรูปตารางแจกแจง ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.6.2 การหาความสัมพันธ์ระหว่างความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษาและการมีโรคประจำตัว ซึ่งมีระดับการวัดแบบนามบัญญัติ ใช้ Chi- square test ส่วนปัจจัยด้านสุขภาพ ครอบครัว เศรษฐกิจ ที่อยู่อาศัย / สิ่งแวดล้อมและสังคม ซึ่งมีระดับการวัดแบบอันตรภาคใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและทดสอบค่าความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และเทียบระดับความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (ยุทธ ไกยวรรณ, 2551)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	ระดับความสัมพันธ์
0.01-0.30	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
0.31- 0.70	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
0.71- 0.90	มีความสัมพันธ์ระดับสูง

3.6.3 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุและแนวทางการพัฒนา